

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงเรียนมีหน้าที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ต่างๆ และมีหน้าที่ปรับปรุงการเรียนการสอนเพื่อให้เด็กเจริญงอกงามทั้งทางด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม จึงเป็นเรื่องสำคัญอันหนึ่งของโรงเรียนการที่จะปรับปรุงการเรียน การสอนให้มีคุณภาพดังกล่าว จะต้องพิจารณาองค์ประกอบสำคัญๆหลายอย่าง ได้แก่ ครู นักเรียน หลักสูตร วิชาที่สอน วิธีสอน วัสดุอุปกรณ์การสอน และสิ่งแวดล้อม พิจารณาดูว่าเป็นอย่างไร แล้วจึงหาทางแก้ไขข้อบกพร่องนั้นๆให้ดีขึ้นในด้านวิชาภาษาไทย อาจารย์ ฐะปะนีย์ นาครทรรพ ได้เขียนแนวการสอนภาษาไทยไว้ในหนังสือ จุดสารภาษาไทยว่า

"แนวการสอนภาษาไทยในปัจจุบันนี้เปลี่ยนแปลงไปจากแนวที่เคยสอนกันมา ในโรงเรียนเมื่อ ๑๐ ปีที่แล้วมาแล้ว นับตั้งแต่ได้มีการเคลื่อนไหวในการปรับปรุงการศึกษาตามโรงเรียนแล้ว ภาษาไทยก็พลอยได้รับการปรับปรุงไปด้วย โดยอาศัยผลของการวิจัยทางการศึกษาเป็นหลักในการจัดหลักสูตร และประมวลการสอน และอาศัยปรัชญาทางการศึกษาเป็นรากฐาน วางแนวการสอนตามโรงเรียนทั่วไป"

แสดงว่าการเรียนการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องมีการปรับปรุงไปตามความเปลี่ยนแปลงของบ้านเมืองอยู่เสมอ

ครูที่สอนวรรณคดีไทยอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาทุกวันนี้ ย่อมประสบปัญหาในด้านเกี่ยวกับวิธีสอนบ้าง เนื้อหาวิชาบ้าง อุปกรณ์การสอนบ้าง การวัดผลบ้าง เป็นต้น

หลายอย่างต่างหาก แม้กระนั้นครูทุกคนก็ยังใช้ความพยายามเท่าที่มีอยู่ฟันฝ่าอุปสรรค
นั้นๆ ไป และปรับปรุงการสอนของตนเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาร่วมกัน ทั้งนี้
ก็คือมุ่งสร้างความเจริญงอกงามให้แก่เด็ก ให้รู้คุณค่าของวรรณคดีให้เป็นไปในทาง
ที่ถูกที่ควรเท่าที่จะทำได้

การสอนใหญ่เข่าวัวเข้าถึงศิลปะไม่ว่าจะเป็นประเภทใด ต้องทำกันเป็นระยะ
ยาวนาน จะใช้เวลาสั้นๆไม่ได้ วรรณคดีก็เป็นศิลปะประเภทหนึ่ง ดังนั้นการที่จะให้
นักเรียนเข้าถึงวรรณคดีก็จะต้องใช้เวลานานพอสมควร ระยะเวลาอันนี้เราจะเห็น
ได้จากพื้นความรู้เดิมของนักเรียน กล่าวคือ นักเรียนที่เข้าถึงวรรณคดีได้โดยครูไม่
ต้องใช้ความพยายามปลุกฝังอบรมมากนักนั้น มักจะเป็นนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่
รักทางวรรณคดีอยู่บ้าง ไม่มากนักเลย แสดงว่าก่อนนักเรียนนั้นจะได้มาเรียนวรรณคดี
ที่โรงเรียน ย่อมจะมีพื้นความรู้มาแล้วทางบ้านตั้งแต่ยังอยู่ในวัยเด็ก ดังนั้นนักเรียน
ก็เข้าถึงวรรณคดีได้ง่าย ยิ่งถ้าครอบครัวใดมีความนิยมวรรณคดีสูงนักเรียนที่มาจาก
ครอบครัวนั้นก็ยิ่งจะมีรสนิยมทางวรรณคดีสูงมากกว่านักเรียนอื่นๆ

มีผู้กล่าวกันมากกว่า นักเรียนเมื่อสมัย ๔๐ ปีมาแล้ว เข้าถึงวรรณคดีไทยได้
ง่าย ที่กล่าวเช่นนี้ก็อาศัยเหตุที่ว่า นักเรียนรุ่นเก่าซึ่งบางคนก็เป็นบิดามารดา หรือ
เป็นครูอาจารย์ที่นักเรียนกำลังเรียนอยู่ขณะนี้ มักจะสืบมาจากบิดามารดาหรือสกุลที่
ทำงานทางหนังสือ แล้วย่อบรมกันต่อมาตามวงศ์ตระกูล มีการให้เข้าโรงเรียน
หนังสือมุ่งเอาวิชาหนังสือเป็นอาชีพ ทำให้เกิดความรู้ทางวรรณคดีกันเป็นพื้น นักเรียน
เรียนส่วนมากล้วนเป็นผู้สืบตระกูลทางหนังสือทั้งสิ้น นักเรียนที่ไม่ได้ทำงานทาง
หนังสือมีมาเข้าโรงเรียนบ้าง แต่ก็เป็นจำนวนน้อย เมื่อส่วนมากนิยมทางหนังสือ
ก็ทำให้ส่วนน้อยนิยมตามกันไป ที่ว่านักเรียนรุ่นเก่าเข้าถึงวรรณคดีได้ง่าย เป็นดัง
กล่าวมานี้

นักเรียนในโรงเรียนไทยปัจจุบันนี้ มาจากครอบครัวที่ไม่ค่อยจะคุ้นกับ
วรรณคดีไทยเสียเป็นส่วนมาก เป็นต้นว่ามาจากบิดามารดาที่เป็นคนต่างดาวบาง

มาจากบิดามารดาที่ไม่มีอาชีพทางหนังสือบ้าง มาจากบิดามารดาที่ศึกษา ทางแขนงวิชาอื่นๆหรือมีอาชีพอื่นๆ หลายทางต่างกััน เมื่อเป็นเช่นนี้ การทำให้เด็กเรียนในปัจจุบัน เข้าถึงวรรณคดีจึงต่างกับนักเรียนสมัยเมื่อ ๕๐ ปีมาแล้ว ในสมัยนั้นนักเรียนมีพื้นฐานวรรณคดีอยู่แล้วแทบทุกคน ครูแนะนำเพียงเล็กน้อย นักเรียนก็เข้าถึงวรรณคดีนั้นๆทันที แต่ปัจจุบันนี้นักเรียนขาดพื้นฐานวรรณคดีเสียเป็นส่วนมาก ครูจึงต้องเผชิญกับอุปสรรคหลายอย่างต่างประการ ดังกล่าวมาข้างต้นนี้

วรรณคดีเป็นหนังสือที่แต่งมานาน มีอายุอย่างคร่าวๆก็ถึงร้อยปีขึ้นไป ถ้อยคำภาษา ส่วนนวนโวหาร ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคม เป็นอย่างที่มีอยู่ในสมัยที่แต่งหนังสือนั้นๆ เวลาล่วงมาอะไรๆเก่าๆก็ผันแปรเปลี่ยนแปลงมาเรื่อยๆ เมื่อ ๕๐ ปีที่แล้วมายังไม่ค่อยจะเปลี่ยนแปลงมากนัก นักเรียนรุ่นเก่าที่มีอายุมากยังพอได้พบได้เห็น พอจะเข้าใจอะไรๆอยู่บ้าง เมื่อเรียนวรรณคดีก็เข้าถึงใจง่ายไม่ยากตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ครั้นล่วงเข้าสมัยประชาธิปไตย เรื่อยมาจนปัจจุบัน การผันแปรเปลี่ยนแปลงต่างๆเริ่มเป็นไปอย่างรวดเร็ว ภาษาถ้อยคำส่วนนวนโวหารอย่างเก่าผันแปรไป ขนบธรรมเนียมประเพณีโบราณบางอย่างเลือนไป ชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมเปลี่ยนแปลงไป ของใหม่เข้ามาแทนของเก่าเกือบจะทุกสิ่งทุกอย่าง จนคนไทยเป็นเหมือนกับอยู่ในโลกใหม่อีกโลกหนึ่ง การอ่านวรรณคดีเก่าที่จะให้เข้าใจซาบซึ้งเข้าถึงอะไรๆได้ทุกอย่างจึงเป็นของยาก เพราะต่างสมัยกันมาก ครูที่จะสอนวรรณคดีอันเป็นหนังสือรุ่นเก่า จึงยอมประสพกับความลำบาก ตั้งแต่เริ่มจับวรรณคดีขึ้นมาเป็นชั้นแรก นี่เป็นอุปสรรคเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา การที่จะฟันฝ่าอุปสรรคนี้ไป ครูก็จำเป็นต้องปรับปรุงตนเองให้เข้าถึงวรรณคดีเสียก่อน หนังสือวรรณคดีเล่มไหนเป็นอย่างไร ครูจะต้องรู้ดี เมื่อครูมีความรู้ความเข้าใจดีแล้ว ก็ถ่ายทอดความรู้นั้นให้แก่เด็ก นั่นคือ การสอน นับเป็นอุปสรรคขั้นที่สองที่ครูจะต้องเผชิญอุปสรรคขั้นนี้เกี่ยวไปถึงวิธีสอน ครูจะสอนอย่างไรจึงจะทำให้เด็กซึ่งกำลังอยู่ในโลกใหม่หวนกลับไปเข้าใจโลกเก่าของไทยเรา อันนี้ก็โยงไปถึงอุปสรรคการสอนต่างๆ ซึ่งอาจจะใช้วิธีพลิกแพลงต่างๆให้เด็กนักเรียน ได้รู้คุณค่าเนื้องานที่มาได้ เห็นตัวอย่าง

ได้ฟังเสียงของโบราณเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ สุดแต่จะมีปรากฏในวรรณคดี

ตามที่กล่าวมาทั้งหมดนี้จะเห็นว่า การสอนวรรณคดีเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา ยาวดังกล่าวนั้นแล้ว และในการสอนครูก็ต้องปรับปรุงตัวเอง และปรับปรุงการสอนตลอดถึงการเรียนของนักเรียน มีกลวิธีพลิกแพลงและใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม ซึ่งเป็นเรื่องของทางโรงเรียนควยที่จะต้องช่วยกันสนับสนุนส่งเสริมให้เด็กได้รับประโยชน์ในการเรียนวิชาวรรณคดีอันเป็นสมบัติของชาติที่จะตกเป็นมรดกแก่เด็กไทยอย่างแท้จริง

ผู้เขียนเคยทำการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมาแล้วทุกรายวิชา ในที่นี้ผู้เขียนจะศึกษาเฉพาะวิชาวรรณคดีไทยและเฉพาะวิชาวรรณคดีไทยตามหลักสูตรใหม่ พ.ศ. ๒๕๐๓ นั้น ปรากฏว่าคณะกรรมการดำเนินการปรับปรุงหนังสืออ่านภาษาไทย ได้เลือกเอาหนังสือวรรณคดีหลายเรื่องทั้งร้อยแก้ว และร้อยกรองคัดตอนสำคัญ บางตอนของเรื่องนั้นๆ นำมารวมเข้าไว้เป็นเล่มเดียวกัน การที่มีวรรณคดีหลายอย่างต่างประเภทกันนี้ ทำให้ผู้เขียนต้องศึกษาค้นคว้าประวัติและที่มาของวรรณคดีนั้นๆ เพื่อใหม่มีความรู้ ความเข้าใจให้เป็นเบื้องต้น จากนั้นก็ต้องเตรียมการสอน ต้องคิดหากิจกรรมเพื่อสนองความต้องการของเด็ก และคิดวิธีวัดผลใหม่ประสิทธิภาพเป็นขั้นสุดท้าย การค้นคว้าเนื้อหาประกอบการสอนก็ การคิดหากิจกรรมก็ การสร้างอุปกรณ์ก็ ประกอบกับที่ผู้เขียนได้เลือกเรียนภาษาไทยเป็นวิชาเอกในขณะที่ศึกษาอยู่ในคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เหล่านี้เป็นเหตุให้ผู้เขียนอยากจะทำงานสักชิ้นหนึ่งเกี่ยวกับภาษาไทยทางด้านวรรณคดี ทั้งนี้เพื่อจะได้เป็นประโยชน์แก่ครูสอนภาษาไทย นิสิตครุศาสตร์ และบุคคลอื่นที่สนใจทางด้านนี้ต่อไป

อนึ่ง ประสพการณ์จากการฝึกสอนและการสังเกตการสอนของครูวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทำให้ได้ทราบสิ่งต่างๆ หลายอย่าง เฉพาะที่นับว่าสำคัญ มีดังต่อไปนี้

ก. วิชาภาษาไทยเมื่อเทียบกับวิชาอื่น เป็นวิชาที่ได้รับความสนใจจากครู และนักเรียนน้อยเกินไป

ข. เกี่ยวกับนักเรียน นักเรียนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทยหลายประการ คือนักเรียนพากันเห็น ไปเสียว่า ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติของตัวเอง เป็นภาษาที่ใช้กันอยู่ทุกวัน เป็นของง่ายไม่จำเป็นต้องศึกษามากก็ใช้ได้ดี อยากจะอ่านนวนิยายหรือวรรณคดีของไทยก็อาจจะอ่านได้เอง ไม่จำเป็นต้องฟังครูหรือนำมา เป็นวิชาเรียนติดกับการเรียนภาษาต่างประเทศ หรือเรียนวิชาอื่นๆ ซึ่งนักเรียนเห็นว่า เป็นของแปลกและใหม่ นักเรียน ไม่คำนึงถึงว่าภาษาไทยนั้นยากยิ่งกว่า ษารวรรณคดีด้วยแล้ว ยิ่งยากดังกล่าวมาแล้วข้างคน

ค. คะแนนในหมวดวิชาภาษาไทยค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบกับคะแนนใน หมวดวิชาอื่น เด็กจึงไม่สนใจวิชาภาษาไทยเท่าที่ควร

ง. เกี่ยวกับครูผู้สอน เท่าที่สังเกตดูพอจับความแตกต่างได้ดังนี้คือ ครูบางคนสมัยเมื่อยัง เป็นนักเรียนอาจจะ ไม่ชอบภาษาไทยมาก่อนแล้ว ครั้นมาเป็นครู ได้รับมอบหมายให้สอนวิชาภาษาไทย ไม่มีทางจะหลีกเลี่ยงได้ก็เลยสอนไปด้วยความ จำเป็น ไม่มีแก่ใจที่จะค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ครูบางคนรักวิชาภาษาไทยแต่ไม่ ได้รับความสนับสนุนจากอาจารย์ใหญ่เท่าที่ควร เช่น ครูอยากจะทำนิตยสารภาษา- ไทยสักครั้งหนึ่ง แต่อาจารย์ใหญ่อาจจะบอกว่าไม่จำเป็น เสียการเรียนของเด็ก ก็เลยทำไปไม่ได้ ดังนี้ เป็นต้น ครูบางคนก็เห็นว่า การเป็นครูวิชาภาษาไทยมักไม่ ก้าวหน้าไปต่างประเทศ ไม่ได้ง่าย ไม่ได้รับความยกย่องนับถือจากเพื่อนครู และ นักเรียน เหมือนกับครูที่สอนภาษาต่างประเทศ และ เห็นว่าครูวิชาภาษาไทยเป็นครู คร่ำครึบ้างว่าการสอนวิชาภาษาไทยสอนง่ายบ้าง เป็นเรื่องว่าใครๆก็สอนได้เพราะ เป็นภาษาของตนเอง หรือว่าครูวิชาภาษาไทยไม่มีความรู้พอ ไม่เก่งพอที่จะสอน วิชาอื่น จึงต้องสอนวิชาภาษาไทย กรณีต่างๆดังกล่าวมานี้เป็นเหตุทำให้ครูที่สอน วิชาภาษาไทยทอดอวยเสียกำลังใจที่จะทำงาน เกิดความเบื่อหน่าย ไม่กระตือรือร้น ขวนขวายที่จะหาความรู้เพิ่มเติม ให้การสอนพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้นไป แบบเรียน ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้มียู่อย่าง ไรก็สอนไปตามแบบเรียนอย่างนั้น หรือ ทำการสอนตามแบบที่ตนได้รับการสอนมาจากครูเดิม ไม่มีกิจกรรม ไม่มีการวัดผล ไม่คิดที่จะยกตัวอย่างจากที่ต่างๆมาประกอบการสอนให้กว้างขวางออกไป

ความที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและประมวลการสอนวิชาภาษาไทยฉบับ พ.ศ. ๒๕๐๓ จะเห็นได้ว่า มีเนื้อเรื่องวิชาวรรณคดีไทยที่จะต้องสอนมาก กิจกรรมเสนอแนะและการวัดผลก็มีหลายอย่างต่างกัน นี่เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูเกิดความเสื่อมระอา ไม่ค่อยทำตามประมวลการสอน จะสอนก็สอนไปตามเนื้อหา ไม่มีอะไรเพิ่มเติม เมื่อครูเสื่อมระอาเบื่อหน่าย ไม่สนุกในการสอน ไม่มีอะไรเร้าใจเด็ก ผลสะท้อนก็ตกไปถึงเด็ก นั่นก็คือ เด็กจะเรียนไปอย่างไม่รู้เรื่องไม่เข้าใจที่ครูสอน ถึงชั่วโมงวิชาภาษาไทยก็มีอาการง่วงเหงาหาวนอนทุกที นักเข้าเด็กก็ไม่ชอบวิชาไทย และมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทยต่างๆ ว่าถึงเด็กบางคนก็อาจจะมีความชอบภาษาไทย แต่เมื่อวิธีสอนของครูเป็นไปในทางไม่กระตุ้นเร้าใจเด็กก็อาจจะทำให้เด็กเกลียดวิชาภาษาไทยไปในที่สุด ทั้งนี้ทั้งนั้นก็เห็นว่าวิชาภาษาไทยขึ้นอยู่กับตัวครูผู้สอนเป็นสำคัญ ซึ่งสรุปแล้วก็อยู่ในประเด็นที่ว่า ครูผู้สอนจะสอนอย่างไร เด็กจึงจะสนใจและรู้สึกสนุกสนานในบทเรียน

อาศัยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วข้างต้นทั้งหมด ประกอบกับที่ผู้เขียนได้เคยเป็นครูภาษาไทย มีประสบการณ์มาแล้ว ผู้เขียนมีความรู้สึกไปในทางที่ว่า ทัศนคติของครูที่เห็นว่าวิชาภาษาไทยสำคัญยังมีน้อย ขอบกพร่องอันนั้นทำให้ครูไม่คำนึงถึง การที่จะสอนวิชาภาษาไทยให้ดีเท่าที่ควร ผู้เขียนจึงเกิดความคิดที่จะได้สำรวจวิธีสอนวิชาวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยหวังว่าอาจจะเป็นแนวทางให้ครูได้ปรับปรุงการสอนของตนเอง แล้วพยายามตั้งใจสอนเพื่อให้เด็กรู้สึกสนุกสนานในบทเรียน อันจะยังผลสะท้อนให้เด็กเกิดความรักวิชาภาษาไทย ซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ และมองเห็นคุณค่าของวรรณคดีอันเป็นสมบัติล้ำค่าของชาติไทย

ปัญหาและวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ปัญหาของการวิจัยครั้งนี้คือ การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีวัตถุประสงค์ทั่วไปดังนี้

๑. เพื่อสำรวจวิธีสอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทย ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ
ในจังหวัดพระนคร

๒. เพื่อสำรวจทัศนคติของครูที่มีต่อวิชาวรรณคดีไทย

๓. เพื่อสำรวจปัญหาการสอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการสอน การศึกษา และการค้นคว้า
ต่อไป

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เฉพาะดังต่อไปนี้

๑. เพื่อสำรวจวิธีสอน กิจกรรม การใช้อุปกรณ์ การวัดผล ที่ใช้ในการ
สอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ

๒. เพื่อสำรวจทัศนคติของครูชาย และครูหญิงในการสอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทย

๓. เพื่อสำรวจปัญหาเกี่ยวกับการสอน การทำกิจกรรม การใช้อุปกรณ์ที่ครู
ประสบในการสอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ

๔. เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแบบเรียน วิธีสอนการจัดกิจกรรม
การใช้อุปกรณ์ วิธีวัดผล การสอนนิสิตวิชาวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้เขียนได้วางขอบเขตในการวิจัยเรื่องนี้คือ จะได้สำรวจวิธีสอนวิชา -
วรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร โรงเรียนที่ใช้
เป็นกลุ่มตัวอย่างของประชากรมีทั้งโรงเรียนมัธยมศึกษาชายและหญิง ทั้งโรงเรียน
รัฐบาล โรงเรียนราษฎร์ และโรงเรียนสาธิต เฉพาะในจังหวัดพระนคร โดย
กำหนดประชากรที่ใช้ในการวิจัยประมาณ ๖๐๐ คน เป็นครูสอนวรรณคดีไทยชั้น -
มัธยมศึกษาตอนต้น ๑๕๐ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นประจำปีการศึกษา

๒๕๐๗ ๔๕๐ คน แบ่งเป็นโรงเรียนรัฐบาลชายและหญิง ๑๐ โรงเรียน และ
โรงเรียนสาธิต ๕ โรงเรียน

คำจำกัดความ

วิชาวรรณคดีไทย ในที่นี้หมายถึงวิชาหนึ่งซึ่งอยู่ในหมวดวิชาภาษาไทย เป็น
การศึกษาเกี่ยวกับหนังสือที่แต่งดีมีรสไพเราะ อ่านแล้วเกิดความรู้สึกสะเทือนอารมณ์
เป็นสิ่งที่แสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ของสังคม และเป็นเหมือนภาพสะท้อนให้เห็นจิตใจ
ของมนุษย์ในชาติหนึ่งๆ

ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๒ และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ซึ่งเป็นชั้นต่อจากชั้นประถมศึกษาปีที่ ๗
ตามแบบการจัดระดับชั้นนับแต่ปีการศึกษา ๒๕๐๔ เป็นต้นมา

สายสามัญ คือการศึกษาวิสามัญซึ่งเป็นพื้นฐานความรู้ทั่วไป จัดการสอนตั้งแต่
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๗ และตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ ๑-๒-๓ และมัธยมศึกษา
ตอนปลาย ๔-๕ ในที่นี้มุ่งเฉพาะชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ ๑-๒-๓

โรงเรียนสาธิต คือโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างของการสอนแผนใหม่ แบบมี
กิจกรรม อุปกรณ์ การวัดผล เป็นต้น ในที่นี้ใช้เฉพาะ ๔ แห่ง คือโรงเรียนสาธิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน
โรงเรียนมัธยมสาธิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร และโรงเรียนมัธยมสาธิต
วิทยาลัยครูสวนสุนันทา

กรมวิสามัญศึกษา คือกรมหนึ่งในกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการ
ศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๕

ทัศนคติ ในที่นี้หมายถึงท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการสอน
วิชาวรรณคดีไทยทั้งในลักษณะนิมิต (Positive) คือ พอใจ หรือนิยมชมชื่น และ
ในลักษณะนิเสธ (Negative) คือ เบื่อหน่าย ไม่พอใจหรือไม่สนใจ

ความจำกัดของวิทยานิพนธ์

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ อาจมีข้อบกพร่องดังนี้ คือ

๑. แบบสอบถามที่ใช้ อาจไม่เพียงพอ ไม่รัดกุม หรือสื่อความหมายไม่ชัดเจน
๒. ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครู และนักเรียน อาจจะไม่ตอบแบบสอบถามไม่ตรงกับความเป็นจริง

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินงานเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดกระบวนการไว้เป็นลำดับขั้น ดังนี้

๑. การหาประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้ใช้ทั้งโรงเรียนรัฐบาล และโรงเรียนราษฎร์ในสังกัดกรมวิสามัญศึกษา และโรงเรียนสาขาคหฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โรงเรียนมัธยมสาขาคหฬาลงกรณ์ศึกษาปทุมวัน ประสานมิตร และสวนสุนันทา รวมทั้งสิ้นประมาณ ๒๕ โรงเรียน โดยใช้วิธีจับสลากจากจำนวนโรงเรียนทั้งหมด และจับสลากจาก ๒๕ โรงเรียนอีกครั้งหนึ่ง สำหรับการสุ่มตัวอย่างของนักเรียน

๒. การจัดสร้างแบบสอบถาม ผู้เขียนได้ศึกษาวิธีการออกแบบสอบถามจากหนังสือ วารสาร และวิทยานิพนธ์ เป็นจำนวนมาก เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามครู และนักเรียน เกี่ยวกับวิธีสอนวิชาวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร แบบสอบถามทั้งครูและนักเรียนถามเกี่ยวกับวิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดผล ปัญหาการเรียนการสอนวิชาวรรณคดีไทย และหลักสูตร ประมวลการสอน แบบเรียนวรรณคดีไทย ตลอดจน

ทัศนคติที่มีต่อวิชาภาษาไทย และวิชาวรรณคดีไทย

๓. นำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์ผลทางสถิติ โดยแสดงผลออกมาในรูป
ตาราง

ผลที่จะได้จากการวิจัยครั้งนี้

ผลของการวิจัยเรื่อง "การสำรวจวิธีสอนวรรณคดีไทยในชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้นสายสามัญในจังหวัดพระนคร" คาดว่าจะเป็นดังนี้คือ

๑. ครูจะได้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการเรียน การสอนวิชาวรรณคดี
ไทยในปัจจุบัน

๒. เป็นแนวทางในการสอนวิชาวรรณคดีไทย สำหรับครูวิชาภาษาไทย
ตลอดจนตัวผู้เขียนเอง

๓. เป็นการช่วยแนะแนวทางสำหรับผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องในวงการภาษาไทย
ได้แก่ เจ้าหน้าที่ชั้นผู้บังคับบัญชาในกระทรวงศึกษาธิการ ศึกษาพิเศษฝ่ายภาษาไทย
และบุคคลชั้นบริหารของโรงเรียน คืออาจารย์ใหญ่ ได้ร่วมมือกันพิจารณาหาทางแก้ไข
ปรับปรุงการสอนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

๔. นิสิตฝึกสอนของคณะครุศาสตร์ที่ออกทำการฝึกสอน วิชาภาษาไทย
ตามโรงเรียนต่างๆในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จะได้ใช้ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนว
ทางการสอน